

Vroegtijdige zorgplanning in UZ Leuven

informatie voor patiënten

WAT IS VROEGTIJDIGE ZORGPLANNING?

Nadenken en beslissingen nemen over uw huidige en toekomstige zorg en behandeling, noemen we vroegtijdige zorgplanning. Dat doet u samen met uw naasten, uw behandelende arts en het zorgteam rond u.

Hoewel de medische wereld continu evolueert, botsen we ook op de grenzen van een behandeling. In zo'n situatie is het belangrijk om naar uw persoonlijke noden en behandelwensen te kijken.

Hoe kijkt u naar uw zorg en behandeling? Wat zijn uw wensen als uw toestand ongeneeslijk wordt? Wat als u zelf niet meer kunt zeggen wat u wil?

Het kan heel zinvol zijn om daar op tijd over na te denken en uw wensen af te stemmen met uw naasten. Het zorgteam kan u daarbij helpen als u dat wenst.

WANNEER STARTEN MET VROEGTIJDIGE ZORGPLANNING?

In de praktijk gebeurt vroegtijdige zorgplanning meestal als u geconfronteerd wordt met een ernstige diagnose of als u op een bepaald moment in uw ziekteproces keuzes moet maken.

U kunt er echter ook mee starten als u nog gezond bent, bijvoorbeeld door er samen met uw huisarts over te spreken.

Wanneer u in het ziekenhuis bent opgenomen, willen we graag weten hoe u naar uw ziekte en behandeling kijkt. Door er samen over te praten, leren we u beter kennen en kunnen we u ondersteunen bij het nemen van de voor u juiste beslissingen.

MET WIE KUNT U PRATEN OVER VROEGTIJDIGE ZORGPLANNING?

Spreek over uw wensen met uw **naasten**. Zij spelen immers een belangrijke rol als u wilsonbekwaam zou worden.

Hebt u twijfels over hoe u dat het beste aanpakt? Laat het ons weten. Uw **zorgteam** kan advies geven en helpen.

Concrete afspraken worden altijd besproken met uw **behandelende arts of huisarts**.

HOE KUNT U AAN VROEGTIJDIGE ZORGPLANNING DOEN?

Mondeling: spreek erover

Overeenkomstig de wet op de patiëntenrechten van 2002 moet u uw toestemming geven voordat een arts een behandeling kan starten. En kunt u dus ook een behandeling weigeren.

Spreek over uw huidige en toekomstige zorg- en behandelwensen met uw zorgverleners. Zij zullen ze noteren in uw medisch dossier.

Schriftelijk: wilsverklaring

U kunt documenten opstellen voor het geval u op een bepaald moment niet meer in staat bent om zelf mee te beslissen. Het opschrijven van uw wil noemt men een wilsverklaring.

Als u op voorhand niet gesproken hebt met uw behandelende arts over uw wensen of geen wilsverklaring hebt opgemaakt, en u dus geen aangestelde vertegenwoordiger hebt, zal de behandelende arts in het geval u wilsonbekwaam wordt praten met uw naasten over medische beslissingen.

‘Naasten’ worden opgedeeld in een wettelijke volgorde: als eerste de bewindvoerder (als die er is), daarna uw samenwonende partner, uw meerderjarig kind, uw ouders, uw meerderjarige broer of zus, de betrokken beroepsbeoefenaar na interprofessioneel overleg.

Er bestaan **vijf wettelijke wilsverklaringen** die u vooraf kunt opstellen:

---

1. Wilsverklaring over het weigeren van een behandeling:

negatieve wilsverklaring

De negatieve wilsverklaring kan gebruikt worden als u in een later stadium van uw ziekte niet meer bewust zou zijn of uw wensen niet meer kunt uiten, bijvoorbeeld bij coma of dementie.

- De negatieve wilsverklaring is juridisch bindend voor de arts, wat wil zeggen dat de arts het moet volgen.
  - De negatieve wilsverklaring is onbeperkt geldig in de tijd en kan op elk moment door u aangepast worden.
  - Online vindt u verschillende voorbeelden van dit type wilsverklaring die u kunt printen. Ook achteraan in deze brochure vindt u een voorbeeld.
-

2. Wilsverklaring over euthanasie bij onomkeerbaar coma:

positieve wilsverklaring

Met de positieve wilsverklaring vraagt u een handeling van de arts. Die is juridisch niet bindend voor de arts, waardoor die kan weigeren.

- De positieve wilsverklaring is onbeperkt geldig in de tijd.
- Er bestaat een wettelijk formulier voor de positieve wilsverklaring. Dat formulier kunt u vragen aan een zorgverlener of opvragen bij uw gemeente.

U kunt het ook zelf downloaden en printen via www.health.belgium.be/sites/default/files/uploads/fields/fpshealth_theme_file/formulier_van_wilsverklaring_euthanasie.pdf

De positieve wilsverklaring is vooral bedoeld voor als u later in een onomkeerbaar, langdurig coma zou komen als gevolg van bijvoorbeeld een ongeval, hartstilstand of beroerte.

Het is niet hetzelfde als een actueel verzoek tot euthanasie, wat u moet opschrijven als u een bewuste, huidige vraag naar euthanasie hebt.

Meer informatie vindt u in de brochure 'Beslissingen bij ernstige ziekte of levenseinde'. Vraag hem aan de zorgverlener op uw afdeling of bekijk hem via www.uzleuven.be/brochure/700006.

De negatieve en positieve wilsverklaring zijn relevant voor een vroegtijdige zorgplanning.

Er bestaan daarnaast nog drie andere wilsverklaringen:

---

3. Wilsverklaring over orgaandonatie

---

4. Wilsverklaring over het schenken van uw lichaam aan de wetenschap

---

5. Laatste wilsbeschikking (ook wel 'attest van wijze van teraardebestelling en/of rituelen' genoemd).

Hebt u vragen over een van de drie bovenstaande wilsverklaringen? Contacteer dan de sociaal werker van uw afdeling, de sociaal werker van uw ziekenfonds of uw huisarts.

HOE KUNT U UW WENSEN LATEN OPNEMEN IN UW MEDISCH DOSSIER?

Elektronisch medisch dossier

In uw elektronisch medisch dossier van UZ Leuven is een centrale plaats voorzien waar de arts en andere hulpverleners uw huidige en toekomstige wensen kunnen noteren. Geef uw wilsverklaringen aan uw behandelende arts, die zorgt ervoor dat ze in uw elektronisch dossier worden gescand.

Het is belangrijk om met uw arts te praten over uw wilsverklaring. Zo is het voor beiden duidelijk wat de precieze motieven en verwachtingen zijn.

Praat er ook thuis over met uw naasten en uw huisarts.

Originele documenten

De originele documenten houdt u het beste zelf bij. Maak de wilsverklaring in voldoende exemplaren op, zodat u ze kan bezorgen aan belangrijke zorgpartners (familieleden, huisarts, ziekenhuis, woonzorgcentrum).

De wilsverklaring over euthanasie kunt u ook laten registreren bij uw gemeentebestuur, maar dat is niet verplicht.

UW WENSEN VERTALEN NAAR UW MEDISCH ZORGPLAN

Wat in uw eventuele wilsverklaring staat en wat u samen mondeling bespreekt, vertaalt de arts naar een medisch beleid, waarin staat wat wel en niet meer zal worden gedaan in uw behandeling.

In uw medisch dossier staat dan een codering over [therapiebeperking](#). Dat is een belangrijke code, opgesteld door uw behandelende arts, waarin staat welke behandelingen wel of niet meer worden gedaan. Voorbeelden zijn: geen reanimatie meer, al dan niet opname op intensieve zorg, al dan niet starten met antibiotica, enkel nog comfortzorg ...

Het invullen van de therapiebeperking is bedoeld om [medisch zinloos handelen te vermijden](#). De therapiebeperking is heel belangrijk in dringende situaties en voor de artsen die voor u zorgen in afwezigheid van uw behandelende arts.

U kunt als patiënt of als familielid geen medisch nutteloze behandeling eisen van uw behandelende arts. Het stoppen of niet meer starten van een medisch nutteloze behandeling kan een grote emotionele impact hebben. Daarom is het belangrijk dat uw arts dit op tijd met u en uw familie bespreekt, zodat iedereen voorbereid is in mogelijke acute crisissituaties.

UW WENSEN AANPASSEN

Vroegtijdige zorgplanning is geen eenmalig gesprek, of geen eenmalig neerschrijven van uw wensen en noden.

Als u in de loop van de behandeling of in de loop van uw levenstraject een andere invulling wil geven aan uw toekomstige zorg- en behandelwensen, aarzel dan niet om daarover opnieuw te praten met uw arts of een andere zorgverlener. Afspraken kunnen dan worden herzien of veranderd.

We hopen dat deze brochure een aanzet is om uw wensen rond zorg en behandeling te bespreken met uw zorgverleners.

CONTACT

Als u nog vragen hebt, contacteer dan de zorgverleners van uw afdeling, of de sociaal werker via tel. 016 34 86 20, of het palliatief support team via tel. 016 33 24 22.

Negatieve wilsverklaring

- Indien ik **tijdelijk** (door bv. delier, operatieve ingreep, bewusteloosheid, hartinfarct met bewustzijnsverlies) niet kan aangeven wat ik wil en ik bevind me in een **acuut levensbedreigende situatie**, dan wens ik:
  - geen enkele levensverlengende therapie
  - enkel bepaalde onderzoeken en behandelingen niet, namelijk:
.....
.....
.....
- Indien ik **blijvend** niet kan aangeven wat ik wil (door bv. dementie, coma met blijvende hersenschade, hersentumor ...) en ik bevind me in een **acuut levensbedreigende situatie**, dan wens ik:
  - geen enkele levensverlengende therapie
  - enkel bepaalde onderzoeken en behandelingen niet, namelijk:
.....
.....
.....
- Indien ik **blijvend** niet kan aangeven wat ik wil (door bv. dementie, coma met blijvende hersenschade, hersentumor ...) en mijn leven **kunstmatig verlengd** moet worden (met voeding, vocht, antibiotica, dialyse ...) dan wens ik:
  - geen enkele levensverlengende therapie
  - enkel bepaalde onderzoeken en behandelingen niet, namelijk:
.....
.....
.....

Datum

Naam en handtekening

.....

© maart 2021 UZ Leuven

Overname van deze tekst en illustraties is enkel mogelijk na toestemming van de dienst communicatie UZ Leuven.

Ontwerp en realisatie

Deze tekst werd opgesteld door het palliatief supportteam in samenwerking met de dienst communicatie.

Je vindt deze brochure ook op www.uzleuven.be/brochure/701366.

Opmerkingen of suggesties bij deze brochure kun je bezorgen via communicatie@uzleuven.be.

Verantwoordelijke uitgever
UZ Leuven
Herestraat 49
3000 Leuven
tel. 016 33 22 11
www.uzleuven.be

 mynexuzhealth

Raadpleeg je medisch dossier via
www.mynexuzhealth.be
of download de app

